

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2021/2022**INFORMACJE OGÓLNE**

1. Nazwa przedmiotu: Techniki położnicze i prowadzenie porodu / Nauki w zakresie opieki specjalistycznej

2. Nazwa kierunku: położnictwo, profil praktyczny

3. Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

4. Liczba punktów ECTS: 8

5. Liczba godzin w semestrze

semestr	w	lab/CSP	pws
I	15	30	20
II		45	5
III	15	45	10
V		30	20

6. Język wykładowy: polski

7. Wykładowca: mgr Barbara Cydejko, Małgorzata Serdakowska

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE**8. Wymagania wstępne**

1. Znajomość zagadnień z anatomii, fizjologii człowieka na poziomie szkoły średniej

9. Cele przedmiotu

C 1 Zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka.

C 2 Przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu.

C 3 Poznanie poszczególnych zadań opieki położnej podczas porodu fizjologicznego, cięcia cesarskiego, porodu zabiegowego i z powikłaniami.

C 4 Przekazanie wiedzy na temat rozpoznania i różnicowania poszczególnych nieprawidłowości, zaburzeń i powikłań w czasie porodu.

C 5 Nabycie umiejętności edukacji rodzącej i jej rodziny.

C 6 Uzyskanie wiedzy na temat stanów nagłych, zagrożenia życia w czasie porodu fizjologicznego, cięcia cesarskiego, porodu zabiegowego

C 7 Umiejętność sprawowania opieki nad rodzącą w przypadku porodu fizjologicznego, cięcia cesarskiego, porodu zabiegowego i z powikłaniami.

C 8 Ukazanie specyfiki opieki położnej w czasie porodu fizjologicznego, cięcia cesarskiego, porodu zabiegowego i z powikłaniami.

C 9 Kształtowanie postawy odpowiedzialności za wykonywane działania i zrozumienia dla problemów zdrowotnych podopiecznych

10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Student, który zaliczył przedmiot:

WIEDZA, zna i rozumie

D.W1. Zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych;

D.W2. Mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy

	nieprawidłowym ułożeniu główki (asynkityzm przedni i tylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych;
D.W3.	Niefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej;
D.W4.	Zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego;
D.W5.	Zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki łożnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu
D.W6.	Zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego;
D.W7.	Standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.
D.W8.	Zasady opieki nad noworodkiem po porodzie;
UMIEJĘTNOŚCI, potrafi	
D.U1.	Dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, Interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej
D.U2.	Rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów.
D.U3.	Podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych.
D.U4.	Wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody.
D.U5.	Ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji
D.U6.	Rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu siłami natury.
D.U7.	Monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG;
D.U8.	Sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej.
D.U9.	Nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia.
D.U10.	Przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy;
D.U11.	Wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej
D.W12.	Rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok łożniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;
D.W13.	Udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);
D.U14.	Wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny;
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, jest gotów do:	
5.	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
7.	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
11. Treści programowe	
Forma zajęć/wykłady	
Semestr I	
1. Opieka położnicza podczas porodu — zasady prowadzenia porodu zgodnie z zaleceniami WHO, ICM, FIGO.	

2. Prowadzenie porodu zgodnie z założeniami „polskiego standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej” (zgodnie z założeniami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej. Dz. U. z dnia 11 września 2018 roku poz. 1756).
3. Bezpieczne macierzyństwo - oczekiwania kobiety i jej rodziny w zakresie opieki okołoporodowej.
4. Nowe techniki porodowe. Alternatywne miejsca porodu.
5. Stany nagłe w okresie okołoporodowym.

Forma zajęć/ praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego

1. Techniki hipnozy i autohipnozy w czasie porodu.
2. Cele pobierania i zabezpieczania krwi pępowinowej,
3. Metody i techniki badań: amnioskopia, amniocenteza, amniopunkcja, kordocenteza, fetoskopia.
4. Psychoprofilaktyka położnicza
5. Zabiegi okołoporodowe u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny

Semestr III

1. Opieka położnicza podczas porodu
2. Anatomiczne i fizjologiczne podstawy porodu
3. Badanie podmiotowe i przedmiotowe rodzącej
4. Monitorowanie stanu płodu
5. Poród prawidłowy
6. Postępowanie z noworodkiem
7. Powikłania przebiegu porodu
8. Opieka nad rodzącą i jej dzieckiem podczas porodu oraz w przypadku współistnienia chorób matki
9. Standard organizacji opieki okołoporodowej w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych
10. Zasady postępowania z ciężarną i rodzącą biorącą udział w katastrofie czy wypadku komunikacyjnym

Forma zajęć/ praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego

1. Charakterystyka czynników warunkujących wystąpienie czynności porodowej (wewnątrzmaciczne dojrzewanie płodu, czynniki hormonalne, czynniki mechaniczne i nerwowe)
2. Zaburzenia w przebiegu czynności skurczowej macicy.
3. Dystocja barkowa - rola i zadania położnej w zapobieganiu zaburzeniom mechanizmu porodowego.
4. Rola położnej w realizacji założeń psychoprofilaktyki porodu.
5. Udział położnej w łagodzeniu bólu porodowego – wsparcie w okresie porodu, pozafarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego, pozycje i udogodnienia porodowe.
6. Urazy kanału rodniego podczas porodu. Znieczulenie, nacięcie i szycie krocza.
7. Zasady postępowania położnej w poszczególnych okresach porodu.

Forma zajęć/laboratoria

Semestr I

1. Budowa, pomiar i ocena miednicy kostnej (ocena kanału rodniego):
2. Budowa miednicy. Mięśnie kanału rodniego i budowa dna miednicy.
3. Wymiary kanału rodniego miednicy mniejszej – badanie miednicy małej.
4. Zewnętrzne wymiary miednicy – zewnętrzne badanie i pomiar miednicy.
5. Typy miednic: fizjologiczne odmiany miednicy kobiecej, typy miednic nieprawidłowe.
6. Przedmiot porodu – płód (budowa i wymiary płodu).
7. Usytuowanie płodu w macicy – położenie, ustawienie, ułożenie, wstawianie się.
8. Badanie położnicze zewnętrzne kobiety rodzącej – oglądanie, badanie chwytami Leopolda.
9. Badanie położnicze wewnętrzne kobiety rodzącej (per vaginam) - ocena sytuacji położniczej i postępu porodu.
10. Porodowe siły wydalające – skurcze porodowe. Mięsień macicy. System mocujący.
11. Czynniki warunkujące wystąpienie czynności porodowej (wewnątrzmaciczne dojrzewanie płodu, czynniki hormonalne, czynniki mechaniczne i nerwowe).
12. Badanie i ocena czynności skurczowej macicy: rodzaje skurczów, siła skurczu, czas trwania skurczu, przerwy międzyskurczowe, częstość skurczów.

Semestr II

1. Preindukcja, indukcja porodu i stymulacja czynności skurczowej - nefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej.
2. Badanie i ocena czynności serca płodu: częstość normalna (eukardia), bradykardia (umiarkowana, wybitna), tachykardia (umiarkowana, wybitna).
3. Wstępna interpretacja zapisu KTG: oscylacje (podstawowa, brak, mała, średnia, duża), deceleracje

- (wczesna, późna, zmienna, kombinowana, symetryczna, niesymetryczna), akceleracje.
4. Urazy kanału rodniego podczas porodu: znieczulenie, nacięcie i szycie krocza. Szycie uszkodzeń części miękkich kanału rodniego.
  5. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym ułożeniu potylicowym przednim: rozpoznanie w badaniu położniczym, dane położnicze, przebieg porodu – akty mechanizmu porodowego.
  6. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym ułożeniu potylicowym tylnym: rozpoznanie w badaniu położniczym, dane położnicze, przebieg porodu – akty mechanizmu porodowego.
  7. Mechanizm porodu w ułożeniach odgięciowych (rozpoznanie w badaniu położniczym, dane położnicze, przebieg porodu, prowadzenie porodu): ułożenie wierzchołkowe, ułożenie ciemieniowe, ułożenie czołowe, ułożenie twarzowe.
  8. Dystocja barkowa – nagląca sytuacja położnicza (algorytm postępowania w sytuacji dystocji barkowej).
  9. Przyjęcie rodzącej do porodu zgodnie z przyjętymi procedurami, zasadami – standardami
    - badanie podmiotowe i przedmiotowe.
    - zwiastuny porodu
    - oznaki zbliżającego się porodu
    - oznaki początku porodu.
    - Przygotowanie kobiety do porodu.
  10. Poród – podział na okresy. Zasady postępowania w poszczególnych okresach porodu zgodnie z założeniami standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
    - ocena sytuacji położniczej na podstawie położniczego badania zewnętrznego i wewnętrznego rodzącej
    - pomoc położnicza w okresie rodzenia się płodu i popłodu
    - metody łagodzenia bólu porodowego (farmakologiczne i niefarmakologiczne)
    - dobór i stosowanie odpowiednich udogodnień i pozycji porodowych w zależności od okresu porodu i preferencji rodzącej
    - zabiegi okołoporodowe u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny.
  11. Poród z udziałem osoby towarzyszącej, wspierającej (douli).
  12. Zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych.
  13. Prowadzenie i dokumentowanie poszczególnych okresów porodu. Partogram – karta obserwacji porodu. Plan porodu.

Semestr III

1. Powtórzenie wiadomości i umiejętności:
  - mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym - potylicowym przednim i tylnym, ułożeniach odgięciowych
  - zasady prowadzenia poszczególnych okresów porodu
  - stymulacja czynności porodowej i indukcja porodu.
2. Mechanizm porodu w położeniach miednicowych płodu: przebieg porodu miednicowego w zależności od odmiany, rozpoznanie w badaniu położniczym, dane położnicze.
3. Zabiegi położnicze przy położeniach miednicowych płodu:
  - pomoc ręczna
  - pomoc ręczna według Cowjanowa-Brachta
  - wytoczenie barków sposobem Löwseta
  - uwolnienie barków i rączek wahaniami Müllera
  - uwolnienie barków sposobem klasycznym
  - rodzenie główki sposobem Veita-Smelliego (*odwrócony sposób Veita-Smelliego, odwrócony sposób praski – Kiwischa i Scanzoniego*)
  - rodzenie główki sposobem Wieganda-Martina-Winckla
  - ręczne wydobywanie płodu.
4. Poród przy nieprawidłowościach w ułożeniu główki:
  - nieosiowe wstawianie się główki: asynklytyzm przedni Naegelego, asynklytyzm tylny Lietzmana
  - wysokie proste ustawienie główki
  - niskie poprzeczne ustawienie główki (*zwrot niedokonany*)
  - nadmierne zwroty główki: nadmierny zwrot wewnętrzny, nadmierny zwrot zewnętrzny.
5. Poród w przypadkach nieprawidłowej budowy miednicy:
  - poród w przypadku miednicy płaskiej
  - poród w przypadku miednicy ogólnie ścieśnionej.

6. Poród zabiegowy z użyciem kleszczy położniczych: budowa kleszczy, warunki do nałożenia kleszczy, wskazania do zabiegu kleszczowego, technika wykonania zabiegu kleszczowego, zabiegi kleszczowe w różnych ułożeniach główki. Rola i zadania położnej przy prowadzeniu porodu zabiegowego z użyciem kleszczy.
7. Poród zabiegowy z użyciem próżniociągu położniczego (*vacuum extractor*): wskazania, przeciwwskazania i warunki do założenia próżniociągu, technika wykonania zabiegu. Rola i zadania położnej przy prowadzeniu porodu zabiegowego z użyciem próżniociągu położniczego.
8. Poród bliźniaczy: rozpoznanie w badaniu położniczym, prowadzenie porodu bliźniaczego - poród pierwszego i drugiego bliźniaka.
9. Poród w położeniu poprzecznym płodu. Obróty położnicze:
  - obrót zewnętrzny,
  - obrót wewnętrzny (na nóżkę) przy pełnym rozwarciu (*versio ad pedem*),
  - obrót wewnętrzny na nóżkę przy niepełnym rozwarciu – Braxtona-Hicksa (*versio ad pedem modo Braxton-Hicks*).
10. Zaburzenia w przebiegu mechanizmu porodowego:
  - w funkcjonowaniu oddzielaniu i wydalaniu łożyska
  - standard postępowania w zaburzeniach funkcjonowania łożyska
  - standard postępowania w zaburzeniach oddzielaniu i wydalaniu łożyska, pozostawienie resztek tkanki łożyskowej w macicy.
11. Ręczne wydobywanie łożyska.

Semestr V

1. Zaburzenia w przebiegu mechanizmu porodowego:
  - zaburzenia czynności skurczowej macicy – postacie zaburzeń czynności skurczowej mięśnia macicy, przyczyny, powikłania, postępowanie, zapobieganie
  - zaburzenia rozwierania się części pochwowej szyjki macicy – niedojrzałość szyjki macicy i dystocja szyjkowa, rokowanie, powikłania porodu, postępowanie
  - poród przedłużony – przyczyny, rokowanie, powikłania
  - powikłania pępowinowe: przodowanie i wypadnięcie pępowiny – standard postępowania
  - przodowanie i wypadnięcie rączki – standard postępowania.
2. Prowadzenie partogramu w sytuacji patologicznego przebiegu porodu. Udzielanie pierwszej pomocy położniczej.
3. Postępowanie w trakcie porodu z dzieckiem z urazem okołoporodowym, wadami rozwojowymi, pępowiną dwunaczyniową, w przypadku naczyń błędzących.
4. Wpływ czynności skurczowej macicy na dobrostan płodu obciążonego wadami rozwojowymi - zasady monitorowania stanu płodu podczas porodu.
5. Postępowanie z noworodkiem po porodzie z punktacją poniżej 7 pkt wg. skali Apgar.
6. Procedura postępowania z ciążarną/ rodzącą/novorodkiem zakażonych wirusem HIV.
7. Standardy dotyczące opieki nad ciążarną z zagrażającym porodem przedwczesnym i w przebiegu porodu przedwczesnego.
8. Przygotowanie rodzącej do cięcia cesarskiego ze wskazań nagłych. Poród drogami natury po cięciu cesarskim.
9. Współczesna diagnostyka w okresie okołoporodowym:
  - kardiokardiografia – analiza zapisu KTG (test bezstresowy, test stresowy)
  - kardiokardiografia komputerowa
  - elektrokardiografia płodu
  - pulsoksymetria płodu
  - biofizyczny profil płodu.
10. Biochemiczna weryfikacja wyników badań biofizycznych.
11. Okołoporodowe badania krwi matki: oznaczenie grupy krwi, próba krzyżowa, testy biochemiczne (*elektrolity, badanie czynności nerek*), testy hematologiczne (*morfologia krwi: Hb, PLT, WBC, Ht, MCV, MCH*), badanie układu krzepnięcia, białko C-reaktywne, D-dimery.
12. Okołoporodowe badanie krwi w wybranych sytuacjach klinicznych / położniczych: stan przedrzucawkowy / rzucawka, cukrzyca ciążowa
13. Wpływ stosowanych leków podczas porodu na stan płodu. Farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego.
14. Stany nagłe w położnictwie - rola i udział położnej w opiece nad rodzącą. Okołoporodowe czynniki

ryzyka krwotoku.

15. Postępowanie w krwotokach w położnictwie - atonia macicy, pęknięcie macicy, wynicowanie macicy, uszkodzenia tkanek miękkich kanału rodnego: pęknięcie I – IV stopnia, pęknięcie szyjki macicy, krwiaki sromu, krocza i pochwy.
16. Profilaktyka krwawień poporodowych.
17. Wstrząs w okresie okołoporodowym.
18. Badanie krwi w przypadku wystąpienia: wstrząsu krwotocznego, DIC.
19. Czynniki ryzyka powikłań śródporodowych.
20. Prowadzenie i dokumentowanie przebiegu poszczególnych okresów porodu.
21. Zasady postępowania w poszczególnych okresach porodu
22. Pomoc położnicza w okresie rodzenia się płodu i popłodu.
23. Dobór i stosowanie odpowiednich udogodnień i pozycji porodowych w zależności od okresu porodu i preferencji rodzącej.
24. Zabiegi okołoporodowe u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny.
25. Poród z udziałem osoby towarzyszącej, wspierającej (douli).
26. Zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych.
27. Standardy opieki nad rodzącą i osobą jej towarzyszącą w fizjologii i patologii porodu.

12. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. Wykład
2. Rozwiązywanie problemu, pobudzenie kreatywności
3. Objasnienie i prezentacja multimedialna
4. Konsultacje
5. Zadania zespołowe i indywidualne
6. Przykładowe wyniki badań
7. Wybrane studium przypadku
8. CSP

13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe)

F1. Aktywność na zajęciach

F2. Kolokwium cząstkowe

F3 Projekt

P Egzamin OSCE

14. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	liczba godzin
1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje	180
2. Praca własna studenta pod nadzorem nauczyciela akademickiego	55
3. Praca własna studenta	5
suma	240
liczba punktów ECTS	8

15. Literatura

Literatura podstawowa:

1. Bręborowicz G.H. Położnictwo i ginekologia, tom I i II PZWL 2020.
2. Położnictwo ćwiczenia. M. Troszyński wyd. 2019 PZWL
3. Alternatywne metody opieki okołoporodowej. (red) G. Iwanowicz -Palus wyd. 2019
4. Stany nagłe Ginekologia i Położnictwo. T. Maciejewski wyd. Medical Tribune 2018
5. Iwanowicz-Palus G. Techniki położnicze i prowadzenie porodu. PZWL, 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej. (ze zmianami 01.01.2019)
2. Standardy Opieki Medycznej Nad Noworodkiem W Polsce. Zalecenia Polskiego Towarzystwa

16. Formy oceny – szczegóły

Osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz pozytywny wynik końcowego egzaminu teoretycznego (test) i praktycznego (OSCE).

w zakresie wiedzy

Egzamin pisemny, test wyboru, wielokrotnego wyboru (MCQ)+. Minimalny poziom zaliczenia wynosi 60% ogólnej wartości punktów możliwych do uzyskania przez studenta.

w zakresie umiejętności:

Egzamin praktyczny; Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny /OSCE;

Uzyskanie poziomu minimum 60% punktów zaliczenia Obiektywnego Strukturyzowanego Egzaminu Klinicznego /OSCE/ składającego się z minimum 5 stacji kontrolnych. Czas realizacji zadania każdej ze stacji wynosi 5 min.

Realizacja zleconego zadania;

Obserwacja realizowanego zadania

Projekt, prezentacja

w zakresie kompetencji społecznych:

Przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego;

Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/koleżanek);

Samoocena.

Kryteria oceny pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego

W trakcie pierwszych zajęć studentom zostaną przedstawione tematy/pozycje literatury do indywidualnego studiowania.

Złożenie pracy wykonanej w ramach samokształcenia i uzyskanie zaliczenia pracy. Student przygotowuje pracę samokształceniową, która oceniana jest przez prowadzącego zajęcia

(zaliczenie bez oceny).

17. Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Informacja, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, itp. strona internetowa uczelni
2. Informacje na temat miejsca odbywania zajęć: Akademia Bialska im. Jana Pawła II
3. Informacja na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) zgodnie z harmonogramem zamieszczonym na stronie internetowej Uczelni
4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce): zgodnie z wykazem